

3- Şimdi şu “Hunnes, Künnes” tabir edilen seyyarelerle şu zeminimizi kâinat fezasında birer gemi...

Şimdi şu “Hunnes, Künnes” tabir edilen seyyarelerle şu zeminimizi kâinat fezasında birer gemi, birer tayyare suretinde kemal-i intizamla döndüren ve seyr ü seyahat ettiren Zat’ın haşmet-i rububiyetini ve şaşaa-i saltanat-ı uluhiyetini güneş gibi parlaklığıyla gösteriyorlar. Bak bir saltanatın haşmetine ki gemileri ve tayyareleri içinde öyleleri var ki bin defa küre-i arz kadar bir cesamette ve bir saniyede sekiz saat mesafeyi kateden sürattedir.

İşte böyle bir sultana ubudiyet ve imanla intisap etmek ve şu dünyada ona misafir olmak ne kadar âlî bir saadet, ne derece büyük bir şeref olduğunu kıyas et.

Şimdi şu “Hunnes, Künnes” tabir edilen seyyarelerle şu zeminimizi kâinat fezasında birer gemi, birer tayyare suretinde kemal-i intizamla döndüren ve seyr ü seyahat ettiren

“Hunnes, Künnes” Tabir Edilen Seyyareler

Buradaki “Hunnes, Künnes”, Kur’ân’da geçen ve müfessirlerce hareket eden, görünüp kaybolan, geri çekiliyor gibi görünen yıldızlar yahut seyyareler için açıklanan tabirlerdir. Üstad burada özellikle **gezegenlerin semadaki görünüp gizlenmelerine**, yani bazen yıldızlar arasında parlamalarına, bazen de güneşin ışığı içinde kaybolmalarına dikkat çekiyor.

Seyyarelerin Görünüp Gizlenmesi

Gezegenler hakikatte güneş sisteminin dışına çıkmazlar; fakat bizim nazarımıza göre bazen güneşin parlaklığından ayrılıp gece semasında görünürler. Bazen sabit yıldızlar arasında dolaşır gibi manzaralar gösterirler. Sonra tekrar güneşe yakın konuma geldiklerinde onun şaşaalı ışığında gizlenirler. İşte “Hunnes, Künnes” ifadesi bu **görünme, çekilme ve gizlenme hâline** işaret eder.

“Şu Zeminimizi...”

Üstad, sadece diğer seyyarelere değil, üzerinde yaşadığımız dünyaya da nazarımızı çeviriyor. Çünkü dünya da bir seyyaredir. Biz onu sabit zannederiz; hâlbuki o da kâinat boşluğunda hem kendi ekseni etrafında dönmekte hem de güneş etrafında seyahat etmektedir. Fakat bu muazzam hareket bize sarsıntı, kargaşa ve korku vermeden cereyan eder.

“Kâinat Fezasında Birer Gemi...”

Dünya, kâinat denizinde yüzen büyük bir gemi gibidir. İçinde insanları, hayvanları, bitkileri, dağları, denizleri ve rızıkları taşır. Fakat bu geminin kaptanı insan değildir. İnsan, bu geminin içinde aciz bir yolcudur. Gemiye döndüren, sevk eden, koruyan ve menziline götüren Allah'ın kudret ve rububiyetidir.

“Birer Tayyare Suretinde...”

Dünya aynı zamanda bir tayyare gibidir. Çünkü büyük bir süratle uzay boşluğunda yol alır. Buna rağmen içindeki canlılar savrulmaz, denizler dökülmez, dağlar dağılmaz, atmosfer dağılmaz. Bu, kör tesadüfle açıklanacak bir hareket değil; **kemal-i intizamla sevk edilen ilahî bir seyahattir.**

“Kemal-i İntizamla Döndüren...”

Buradaki asıl vurgu **intizamdır**. Dünya dönüyor, ay dönüyor, seyyareler dönüyor; fakat bu dönüşlerde karışıklık yoktur. Her biri kendi yörüngesinde, kendi vazifesinde, kendi ölçüsüyle hareket eder. Bir saniyelik şaşma bile büyük felaketlere sebep olabilecekken, bu nizam milyonlarca yıldır devam eder. Bu da Allah'ın **Hakîm, Kadîr ve Rabb** isimlerini gösterir.

“Seyr ü Seyahat Ettiren...”

Üstad, dünyanın hareketini cansız bir dönme hadisesi gibi değil, hikmetli bir **seyahat** gibi okuyor. Dünya, Allah'ın emriyle geceyi gündüze, mevsimleri birbirine, baharı yaza, yazı güne çeviren seyyar bir misafirhane gibidir. Biz bu seyahat içinde rızıklandırılır, terbiye edilir, imtihan edilir ve ahirete doğru götürülürüz.

Zat'ın haşmet-i rububiyetini ve şaşaa-i saltanat-ı uluhiyetini güneş gibi parlaklığıyla gösteriyorlar.

“Zat'ın Haşmet-i Rububiyeti”

“Rububiyet”, Allah'ın yaratması, terbiye etmesi, idare etmesi, rızıklandırması ve her şeyi bir gaye ile sevk etmesi demektir. Gezegenlerin muntazam hareketi, Allah'ın rububiyetinin haşmetini gösterir. Çünkü yalnız yaratmak değil, yarattığını sürekli idare etmek de gerekir.

Dünya bir an başıboş bırakılsa, üzerindeki hayat düzeni devam edemez.

“Şaşıa-i Saltanat-ı Uluhiyet”

“Saltanat-ı uluhiyet”, Allah’ın bütün varlıklar üzerindeki mutlak hâkimiyetidir. Sema, yıldızlar, gezegenler, dünya, güneş, ay; hepsi O’nun emri altında hareket eder. “Şaşıa” ise parlaklık, ihtişam ve görkem demektir. Yani göklerin bu muazzam düzeni, Allah’ın uluhiyet saltanatını parlak bir şekilde ilan eder.

“Güneş Gibi Parlaklığıyla Gösteriyorlar”

Bu delil gizli ve zayıf değildir. Aksine güneş gibi açıktır. İnsan biraz dikkatle düşünse, bu kadar büyük cisimlerin bu kadar hassas bir nizamla hareket etmesinin kör tesadüfle açıklanamayacağını anlar. Her gezegen, her yörünge, her hareket “Bizi idare eden bir Kadîr-i Hakîm var” diye ilan eder.

Bak bir saltanatın haşmetine ki gemileri ve tayyareleri içinde öyleleri var ki bin defa küre-i arz kadar bir cesamette ve bir saniyede sekiz saat mesafeyi kateden sürattedir.

“Bir Saltanatın Haşmetine Bak”

İnsan küçük şeylere takılıp kalmasın; başını kaldırsın ve kâinat çapındaki saltanata baksın. Bir devletin gücü gemileriyle, ordularıyla, uçaklarıyla anlaşılır. Allah’ın saltanatının haşmeti ise yıldızlar, gezegenler, güneşler ve galaksilerle görünür.

“Gemileri ve Tayyareleri İçinde Öyleleri Var ki...”

Burada seyyarelerin ve gök cisimlerinin büyüklüğüne dikkat çekiliyor. Bazı yıldızlar ve gezegenler dünyadan kat kat büyüktür. Üstad, “bin defa küre-i arz kadar” ifadesiyle insanın hayalini genişletiyor. Biz dünyayı çok büyük zannederiz; hâlbuki sema ölçüsünde dünya küçücük bir gemi gibidir.

“Bir Saniyede Sekiz Saat Mesafeyi Kateden Sürat”

Bu ifade, gök cisimlerinin akıl almaz hızlarına işaret eder. Normal insan yolculuğunda saatler sürecektir bir mesafe, bu semavî cisimler için bir saniyelik hareket hükmündedir. Fakat bu hız, kaos doğurmuyor; bilakis intizam içinde cereyan ediyor. İşte bu, kudretle beraber hikmeti de gösterir.

İşte böyle bir sultana ubudiyet ve imanla intisap etmek ve şu dünyada ona misafir olmak ne kadar âlî bir saadet, ne derece büyük bir şeref olduğunu

kıyas et.

“Böyle Bir Sultana Ubudiyet”

Üstad burada tefekkürü kulluğa bağlıyor. Yani semaya bakmak sadece hayret etmek için değildir; insanı ubudiyete götürmelidir. Böyle bir kâinatı idare eden Sultan’a kul olmak, insan için en büyük şereftir. Çünkü insan kullukla başıboşluktan kurtulur, kâinat Sultanına mensup olur.

“İmanla İntisap Etmek”

“İntisap”, bağlanmak, mensup olmak demektir. İman eden insan, kendisini sahipsiz ve tesadüfün oyuncağı bilmez. “Ben bu kâinatın Sultanının kuluyum, misafiriyim, muhatabıyım” der. Bu intisap, insana hem emniyet hem izzet hem de ebedî bir değer kazandırır.

“Şu dünyada ona misafir olmak ne kadar âlî bir saadet,

Yıldızları ordular gibi idare eden, dünyayı bir misafirhane gibi donatan Allah’a imanla intisap etmek, insan için ne kadar âlî bir saadettir. Çünkü iman eden insan kendini sahipsiz, maksatsız, tesadüfün önüne atılmış bir varlık bilmez. “Ben bu kâinatın Sultanı’nın kuluyum, misafiriyim, rahmetine mazhar bir yolcusuyum” der.

Ey Nefis, Sen Saadeti Nerede Arıyorsun?

Ey nefis! Sen saadeti fâni lezzetlerde mi arıyorsun? Birkaç dakikalık hazda, insanların beğenisinde, servetin çoğalmasında, makamın yükselmesinde, arzularının tatmininde mi arıyorsun? Bunların hepsi geçici gölgeler gibidir. Gelir, geçer; tat verir, sonra daha büyük bir boşluk bırakır.

Hakiki Saadet

Hakiki saadet, kalbin sahibini bulmasıdır. İnsan Allah’a imanla bağlanınca yalnızlıktan kurtulur, korkuları hafifler, ölümün yüzü değişir, dünya misafirhane olur, nimetler ikram olur, musibetler hikmet kazanır. Böylece hayat da ölüm de, sevinç de hüznün de imanla mana bulur.

ne derece büyük bir şeref olduğunu kıyas et.”

Şeref Nerede Aranır?

Yıldızları ordular gibi idare eden, dünyayı bir misafirhane gibi donatan Allah'a imanla intisap etmek, insan için en yüksek şereftir. Çünkü insan imanla başıboş bir varlık olmaktan çıkar; kâinat Sultanı'nın kulu, misafiri ve muhatabı olur. Bundan daha büyük bir izzet düşünülebilir mi?

Ey Nefis, Sen Şerefi Nerede Arıyorsun?

Ey nefis! Sen şerefi insanların alkışında mı arıyorsun? Makamda, servette, şöhrette, beğenilmede, övülmede mi arıyorsun? Bunların hepsi geçicidir. Bugün seni alkışlayan yarın unutulabilir. Bugün elinde olan makam yarın başkasına geçebilir. Bugün güzelliğine, gücüne, servetine güvenirsin; yarın bir hastalık hepsini senden alabilir.

Hakiki Şeref

Hakiki şeref, fâni insanların nazarında büyümek değil; Bâki olan Allah'a kul olmaktır. Çünkü kula kul olan küçülür, nefsine kul olan rezil olur, dünyaya kul olan yorulur; fakat Allah'a kul olan aziz olur. İman, insanı zerreden alır, kâinatın Rabbi'ne muhatap eder.

Ey nefis! Madem güneş O'nun emrinde, yıldızlar O'nun ordusunda, dünya O'nun misafirhanesinde, sen de O'nun mülkünde yaşıyorsun. Öyleyse şerefi başka kapılarda arama. Başını secdeye koy; çünkü insanın en yüksek makamı, Allah'ın huzurunda kul olduğunu bilmektir.

Nefse Hitap

Ey nefis! Şu koca dünya, emredilmiş bir gemi gibi kâinat denizinde dönüyor. Güneş, ay, yıldızlar ve seyyareler, zerre kadar isyan etmeden Rablerinin emrine boyun eğiyor. Dağlar sükûtuyla, denizler dalgasıyla, yıldızlar nizamıyla, güneş ziyasıyla itaat ediyor. Her şey vazifesini biliyor, haddini tanıyor, emre ram oluyor.

Peki sen ne zaman boyun eğeceksin? Kendi kalbini çalıştıramayan, bir nefesini bile elinde tutamayan, üzerinde durduğu dünyayı döndüremeyen sen; hangi kuvvetine güvenip de gaflet ediyorsun? Bütün kâinat secde hâlindeyken, senin başını dik tutan şey ne?

Güneş isyan etmiyor, dünya yörüngesinden çıkmıyor, yıldızlar nizamı bozmuyor. Fakat insanın nefsi, bir avuç acziyle sanki mülk kendisininmiş gibi davranıyor. Hâlbuki sen malik değil, misafirsin; hâkim değil, memursun; başıboş değil, kul olarak yaratıldın.

Her şey O'na boyun eğmişken, ey nefis, senin gecikmen neyin inadı? Kâinatın bütün orduları emre itaat ederken, sen hangi bahaneyle kulluktan kaçıyorsun? Gel, geç olmadan haddini bil; secde eden kâinatın safına sen de katıl.